

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — 50 „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatást 30 kr.

Az interparlamentáris konfe- renczia.

Az egész világ rokonszenve kíséri azt a nemes és nagyszerű mozgalmat, melynek harcosai most minden alkotmányos törvényhozással bíró európai országból összegyülekeztek Budapesten, hogy immár hetedizben tanácskozzanak főséges törekvésök megvalósításának a módjairól.

Bizvást mondhatjuk, hogy az összes európai nemzetek közérzése és legbensőbb vágyakozása jut kifejezésre ebben a fényes gyülekezésben és mégis alig van a mi ezredéves ünnepünk folyamán megtartott tengernyi kongresszus közül egy is, a melynek célja oly messze volna a megvalósulástól, mint ez a fényes, tekintélyes gyülekezés. Ha az európai államok kormányzatában, az európai nemzetek közéletében és a nemzetközi viszonyok rendezésében feltétlenül érvényesülhetnének a népek és nemzetek közérzésének forrásából fakadó törekvések: akkor csakugyan semmise állana utjában annak, amit az interparlamentáris konferencia célul tűzött magának. De boldog Isten! mikor nem így van. Mikor a háboru és béke roppant jelentőségű kérdései fölött nem annyira a nemzetek akarata, mint inkább a nemzetek akaratán fölülálló tényezők döntenek és e tényezők magatartását a legsajátosabb körülmények befolyásolják! Ha a nemzetek Európaszerte föltétlenül a saját kezökbe vehetnék azt a hatalmat, melynek jogán és révén eszméiket, vágyaikat és elhatározásaikat a háboru és béke dolgában is végrehajthatnák: akkor könnyű feladata lenne az interparlamentáris konferenciáknak, mert az összes nemzetek törvényhozó testületeiben a legrokonszenvesebb visszhangra lelne a háboru határainak lehető megszorítására irányzott nemzetközi idea, vagyis a nemzetközi választott bíróság eszméje. A nemzetek erejét rendelkező hatalmak a onban másképen gondolkodnak és másképen cselekszenek, mint azok a fényes elméjű és nemes szívű férfiak, kik az emberiség sorsán a humanizmus szentséges elvei szellemében szeretnének változtatni.

Ezért nehéz az interparlamentáris konferenciák dolga. Könnyen megegyezésre jutnak ugyan, mert hiszen törekvésök egy célra irányozódnak, de bármily ékesen beszélnek és bármilyen lelkesedéssel hozzák is meg határozataikat: nem rajtuk áll e határozatok végrehajtása, hanem olyan tényezőkön, a melyek a

hatalmi érdekek hol szükséges, hol haszontalan, hol könnyű és bűnös, hol megépenséggel az egyéni szeszély zavarából fakadó parancsára hallgatnak.

És végeznek fölösleges munkát a nagyszerű törekvések ékesen szóló és nehezen cselekvő apostolai. Vándorutjakban, a hol megállapodnak, a hol összegyülekezvén tanácskozást tartanak, mindenütt mélységes nyomokat hagy az ő szellemök kisugárzása a népek közfelfogásában. És egyre érlelődik, egyre izmosodik a gondolatoknak és érzéseknek az az ereje, mely, ha átalánossá lesz, bekövetkezhetik a világ rendjének valami csodálatos ujjászületése. Az igazság érzése él ugyan a szivekben mindenütt, de az igazság méltánylását föl kell támasztani az eszmékben. Gyakorta álmélkodással hallanak az emberek igazságokat a miket éreztek ugyan a természet rendjénél fogva, de kifejezésre még se jutott bennök sohasé. Gyakran a leggyyszerűbb dolgok igazságára is vezetni kell az embereket, a kik a hétköznapi élet küzködéseit közt nem érnek rá az elmélkedésre. Így vezet rá az interparlamentáris konferencia a népeket és nemzeteket arra a nagy igazságra, melynek megvilágítása az első feladat ahhoz, hogy azután a népek és nemzetek a maguk egész erejével törekedjenek a nemzetközi béke áldásainak a biztosítására.

Az a nagy tekintély, melyet az interparlamentáris testületek a benne munkálkodó férfiak nagy neve, fényes tehetsége, kipróbált tapasztaltsága, a közélet nyilvános sorompói közt folytatott előkelő szereplése biztosít, meghatározza e testület tanácskozásainak a népek fölfogására való hatásait. És elvégre is lehetetlen, hogy e hatás elől teljesen elzárkózzanak azok a tényezők is, melyeknek csakugyan módjukban áll, hogy az egész emberiség jövőjére kiható törekvések megvalósítása elől elhárítsák a most még roppant nagyoknak látszó akadályokat.

Különösen, ha az interparlamentáris konferenciák tagjai teljes odaadással és államférfiúi energiával törekednek eszméik megvalósítására akkor is, ha képességök és hivatásuk révén az államhatalom kezelésének a biztokosai válnak.

Mi magyarok a legbensőbb rokonszenvvel csatlakozunk a mozgalomhoz. Eddig kevés részt vettünk benne, de az interparlamentáris konferenciának hazánk fővárosában való tanácskozása egyszerre egész nagyságban ébresztette föl bennünk az érdeklődést. Ez is azt

bizonyítja, hogy az eszmék hódító varázsa elemtáris erővel tör utat magának mindenütt, a hol az interparlamentáris testület a maga tekintélyének a hatásait közvetlenül beviheti valamely ország közszellemébe.

E mellett azonban a magyar nemzet még büszke önértéssel is megteheti, látván az elismerésnek és megbecsülésnek ama nagyszerű nyilvánulásait, melyekkel az összes európai nemzetek képviselői ugyszólván tömjéneznék nekünk.

A konferencia mai ünnepi megnyitó ülésén sorban állottak föl nagynevű államférfiak és egyformán elragadtatással lelkes hevülettel magasztalsák nemzeti tulajdonságainkat, kulturális fejlettségünket, hangoztatva jövődöbeli hivatottságunkat s ezredéves multunk során megörzött fiatalos erőket, melynek nyilvánulásait nemzeti intézményeinkben látják. Igaz, hogy ezek a férfiak nem ismerik alaposan a mi viszonyainkat, nem ismerik állami életünk sok keserves baját, nemzetünk sok nehéz gyötrelmét.

Alig tudjuk azt, hogy az erőt, melyet magasztalnak, az életképességet, mely előtt meghajolnak az európai kulturára való törekvést, melyet annyira méltányolnak, mi nem érvényesíthetjük egy független nemzet hamisítatlan szabadságával a saját javunkra. És nem látják igazán kidomborodva, igazán megtestesülve a magyar államoit, mert Magyarországon az államiság nem juthat kifejezésre azokban a formákban, a melyekhez ők odahaza szokva vannak.

Ez az a sötét folt, mely árnyékot ejt mindarra a fényességre, mely előttünk itt feltűnhetik, és az e miatt való szomorúságunk és szegyenkezésünk rontja meg a mi örömeinket, a mit érzünk jeles külföldi vendégeink rólunk való magasztosabb nyilatkozataira. Hanem azért még is jó, hogy itt vannak. Látván bennünk színről színre, megismervén legalább nagyjából hazánkat és alkotmányos intézményeinket, tudomást vesznek rólunk s visszatérvén hazájokba, hol jelentős szereplésük van a közélet terén, nem csekély erkölcsi hasznunkra lesznek, ha a nemzetünk iránt való elismerést Európaszerte hirdetni fogják. A hetedik interparlamentáris konferenciának így magyar nemzeti szempontból csak üdvös eredménye lehet.

A függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága szerdán este Kossuth Ferencz emléke alatt hosszas zárt értekezletet tartott

melyen jelen voltak E ö t v ö s Károly, Kiss Albert, H e n t a l l e r Lajos, P o g r á n y i József, J u s t h Gyula, T h a l y Kálmán és L a k a t o s Miklós. A párt a választásokra vonatkozó további szervezkedéssel foglalkozott s a bizottság beszámolt az eddigi szervezés eredményéről. Az intéző bizottság most már permanciában maradt s naponta ülésezni fog, elintézi a tárgyakat.

A főrendiház közigazdasági és közlekedési bizottságának tegnap délelőtti ülése volt, melyen Hollán Ernő elnökölt. A bizottság a képviselőház által letárgyalt vicinális vasutakról szóló törvényjavaslatokat változatlanul elfogadta, hasonló értelmű jelentést is tesz majd a főrendiháznak.

Jelentés a költségvetésről. A képviselőház pénzügyi bizottságának S z e l l Kálmán elnöke alatt tartott tegnapi ülésében Hegedűs Sándor előterjesztette az 1897-iki állami költségvetési előirányzatról az előző bizottsági ülés megállapodásai alapján szerkesztett általános jelentés tervezetét, melyet a bizottság minden változtatás nélkül magáévá tett és hitelesített. Az előadót megbízták, hogy a képviselőház okt. 1-ki ülésében nyújtsa be a jelentést.

KÜLFÖLD

Az angol királynő jubileuma. Viktória királynő szerdán az angol uralkodók leghosszabb uralkodási idejét haladta túl. Ez alkalomból mindenfelől üdvözléseket vett, melyek közt első helyen az orosz császári pár üdvözlése állott.

A czár Párisban. Az orosz czár az orosz czári pár fogadásának és a tisztelére rendezendő ünnepségeknek programját véglegesen jóváhagyta. Az orosz felségek 5 napig, okt. 5-9-ig fognak Franciaországban időzni. Az egész, már közölt program azzal a változtatással fogadtatott el, hogy Miklós czár okt. 7-én, d. u. 2 órakor ünnepélyes módon fogja letenni a nagy hid alapkövet, amely az 1900. évi kiállítás főműemléke lesz és III. Sándor czár nevét fogja viselni.

A „DEBRECZEN” TÁRSZAJA.

A csöndes ház.

Irta: Rozenhagen Günther gr.

A Debreczeni számára fordította: Biró Irén.
(Vége.)

Első kirándulásom nektek szól, és remélem, hogy öreg néneteket, ki holnap délután 4 óra 37 perczkor a gyorsvonaton megérkezik, szívesen fogadjatok!

— Lásd, ennek az az átkozott költőzködés az oka, dörmögte az örnagy. Ha ott maradtunk volna, ahol voltunk, eszébe sem jutott volna az öreg nének, hogy utazzék. A legnagyobb csöndességben élt volna tovább Possemuckelben élete végéig, a mikor is tetemes örökséghez jutunk utána.

Sírkövet emeltem volna neki e fölirattal: »Aldottak legyenek a holtak,« és minden a legjobb rendben lett volna, de így.

— Igazságtalan vagy, mint mindig, szakítá felbe felesége, gondold meg, hogy beleegyezésedet adtad a költőzködéshez.

— Én? Mit beszélsz? kérdi az örnagy csodálkozva. De felesége nyugodtan folytatta:

— Erről most úgy sincs szó. Magától értetődik, hogy Hanna néni, — bármily kellemetlen is látogatása — szívesen kell fogadnunk, s barátságosnak kell lennünk iránta,

A Vaskapu

és az alsó Duna többi zuhatagjainak szabályozása.

Két nap választ el bennünket csak attól a nevezetes napól, amelyen megnyitják s átadják a forgalomnak az aldunai Vaskapu-csatornát. Ez a világraszóló nagy jelentőségű esemény föltétlenül aktualitást kölcsönöz Gonda Béla kereskedelmi miniszteri tanácsos most megjelent s az aldunai zuhatagok szabályozását ismertető művének.

Gonda Béla, mint a Vaskapu-szabályozási osztály vezetője évek óta nagy előszeretettel s buzgósággal tanulmányozta az Al-Dunát, illetve az abban rejlő természetalkotta hajózási akadályokat a zuhatagok szabályozási munkálatait. Könyve úgy hydrografikus, mint historikus, valamint mérnöki és geológiai szempontból is tanulmányul szolgálhatna a szakférfiúnak, a ki számszerű adatokban s mérnöki megállapításokban keresi az előadottak igazságait s kellemes olvasmánynak tekintheti a laikus is, aki szépirodalmi becsességét is megtalálja a munkának.

Egy evezred óta jelentékeny faktora a Duna folyamra kereskedelemnek, közlekedésnek s miután régebben a nagyban való szemelyszállítás csakis hajózás által volt lebonyolítható, a hadviselésnek is. Különösen az alsó rész — a Fekete tengertől fölfelé — birt nagy jelentőséggel már a Krisztus Úrnak előtti nepeknek, a rómaiaknak, dákoknak stb., a mit természetesen kérthetővé tesz az a körülmény, hogy a Duna folyamom direkt út vezetett mindig keletről a nyugateurópai államokba. — Ennek az utnak azonban oly akadályt gördített eléje a természet, a melyet évszázadokon keresztül iparkodtak elhárítani, de sikertelenül. Az Alduna vészes zuhatagjai a hajósok emereim s különösen az úgynevezett Vaskapu képztek ezt az akadályt, nagy időt elvonván évenként a Duna hajózhatóságából s állandó veszedelemben tartván ama merész hajósok életét, a kik vakmerőségükben neki mentek a szörnyű zuhatagoknak az irtózatosan örvénylő meredek sziklák közé zart víznek.

A mily szelid és barátságos a Duna Ó-Moldováig épen oly haragos s veszélyes lesz azontul mindaddig, a míg csak keresztül nem megy a Vaskapun, a mikor aztán megint megcsendesedik s lassu mőtősséggel hőmpölygeti hatalmas hullámaival a Fekete tengerig. A Babakály nevű szikla, a mely Ó-Moldvánál mintegy

6 méternyire emelkedik ki a vízből, mintegy határkövét képezi a zuhatagokban oly szörnyen gazdag Al-Dunának. Itt van tulajdonképen a kulcsa az egész Al-Dunának. — Jótudták s ki is használták ezt a hadviselő népek a legrégibb idők óta fogva s a mindkét partján épült római castrumok maradványai élénk tanubizonyságai e pont sztratégiai fontosságának. Itt épült később a romjaiban ma is hatalmas Galambóc-vára s vele szemben a magyar parton László vára, a melyekhez a magyar-török hadviselésnek annyi véres és hősi emléke fűződik.

A Babakály-szikla után egyre-másra következnek a zuhatagok, a hajózás akadályai. Először jön a Stenka kiérő csiklacsucsaival, aztán Drenkóván túl a Kozla sziklapad, bifelől szorítva egészen a Duna vizét, a mely aztán egész derékszögben törve cs pódik a Dejke sziklapadhoz. — Dejektől mintegy két kilométernyire eles nyelvként nyulik be a mederbe a Piatra lunga sziklaszirte, míg alatt mint két uszó bivaly feketélik ki a vízből a Bivoli sziklapár. Elhagyva a szirtet már megszűröl ide zug az Izlas és Tachtalia-zuhatagokban átbukó víz rémes moraja. — Odébb a Grében hegyeknek (most már részben lehorodott) mederbe nyuló meredek mészkőfalai szorítják össze a víz folyását a medren áhuzódó sziklacsucsaival fokozva az amugy is nagy akadályokat. E három szikla által képezett zuhatag a Vaskapu után a legveszedelmesebb. A Grébenen alul a medren átvonuló magas szerpentin sziklapad állja útját a víz folyásának képezve a Jucz zuhatagot. Lejebb aztán hirtelen öszgeszorul a szirtes meder.

Ott megy a víz keskeny Kazán-szorosba. Buziástól 128, Vereiorovától 2 kilométerre kezdődik aztán a tulajdonképeni Vaskapu, a mely három kilométer hosszúságban az egész Al-Dunának legnagyobb és legveszedelmesebb hajózási akadályát képezi.

A Vaskapu-zuhatag három részből áll. Az első a bejárata, vagyis egy hosszú sziklapad, a másik a Prigrada sziklapad, a mely csaknem egész szélességében átszeli a vizet, a harmadik pedig a Frigrada alatti nagy mélység a kijárat, a melyben a sziklákon átbukó víz kanyargó örvényeket alkot. 1832-ben, a mikor bámulatosan kicsiny volt a víz, a következő szirtet állottak ki a vízből, a melyek máskor a víz alatt rejtőznek és pedig a Prigrada, a Kralyova Stena, a Csifuczki Kamen, a Kolumbaeska Mare, a Rozbojnik, a

tekintettel magas korára és nagy vagyonára. Azonnal beszélék Linával; a vendégszobát természetesen kényelmesebben kell berendezni; Hanna néni számára, és még sok rendezni valónk van; legjobb lenne, ha ez idő alatt te saját szobádba vonulnál vissza,

Igy is történt, és rövid idő múlva a lpcsökön való le s föl szaladgálás jelezte a közező látogatást.

— Az eg tudja, hogy miért kell ennyit szaladgálni és larmazni! sóhajtott az örnagy, mikor hallotta hogy feje fölött egy szekrényt húzgatnak, — az eg tudja, hogy mi dolog lehet itt, mikor csak most költöztünk ide!

A következő délután bevonult Hanna néni, s midőn belépet a szobába, azt sem tudta, hogy mit szóljon nagy csodálkozásában.

— De gyerekek, ennek nincs párja a világon; ez fölséges, nagyszerű, és emellett oly csöndes, barátságos. Ah, itt jól fogom magamat érezni, nem okozok nektek semmi alkalmatlanságot; ah, itt szeretnék meghalni!

— Attól Isten őrizzen! szólt az öreg örnagy.

De a jó néni, nem sejtve, hogy miért mondta ezt, meghatottan nyújtotta arcát csokra az örnagynak, gondolva, hogy lám ezek örökölni fognak utána és mégsem kívánják halálát.

Hanna néni megtartotta szavát, nem

akart alkalmatlanságot okozni. Maga takarította a szobáját.

— Csak egyet nem szabad volt tőle kívánni, hogy rendszer étkezési idejétől eltérjen. Reggel hat órakor pontosan megitta kávéjét, a mely esemény fölött a szobaleány, ki sohasem szokott fél 7 óra előtt fölkelni, magánkiült volt.

Tíz órakor, egy órával a háziur teázása után, második reggelit evett, és két órakor, miután az örnagy egy felórával előbb villasreggelizett, ő már ebédel. Öt órakor, egy órával az ebéd ideje előtt, másodsor kávézott, és este nyolcz órakor, mikor a cseléd épp elkészült a mosogatással, teát kellett számára fölszoigálni.

Ezenkívül nem kívánt semmit, csupán még azt, hogy a házaspár öt sétaira elkísérje s a nenevezetességeket megmutassa, s este valamit fölolvasson neki. De dazára e szerénységnek, a csöndes házba úgy látszott, hogy Hanna néni megérkezése óta az ördög költözött.

A cseléd naponta háromszor mondott föl, az örnagy nyugalmának és kényelmének vége volt. s a háziasszony a különböző időben történő étkezések következtében a kiadásokat a bevétellel nem tudta beosztani, s emiatt férjétől, ki győzelmeskedve kezelte a pénztárt, sok haragos szót kellett hallania.

Es a legrosszabb az volt, hogy Hanna néni nem is gondolt arra, hogy elulazzék, oly jól és boldognak érezte magát, hogy szívesen

Piatra Cuniere, a Cserni Pru', a Kralyovin és a La Recze. Ezek képezték a legnagyobb veszedelemet a hajósokra s meg nem felelő vizálláskor teljesen lehetlenné tették a hajózást.

Hogy a zuhatagok mely nagyon akadályozták az Al-Dunán a hajózást, kitűnik, hogyha a 275 napi hajózási időnyben megfigyeljük, hány napon át nem volt lehetséges az Al-Dunán a zuhatagok miatt a hajózás. — Pontos számadatok szerint 1840-től 1880-ig a 275 napos időnyben teljes 117 napon át lehetetlen volt használni az al-dunai hajóutat.

Már a rómaiak belátták, hogy a bajon segíteni kell s iparkodtak a Vaskapun s a zuhatagokon át száraz utat létesíteni, megteremtven így az összeköttetést a Vaskapu fölött s alatta levő vízi-ut közt. Tiberius római császár kezdte meg a munkálatokat az Al-Dunán, folytatta Domitján, továbbá Vespasián s végül Traján, az „optimus“, a kinek óriási műve: a Traján-ut, ma is látható, valamint az emléktábla is, melyet Traján munkálatok emlékére a sziklafalba vésetett. — Egész a legújabb időkig senki sem gondolt aztán többé, az Al-Dunával a Vaskapuvá, de mint újabb a hajózás nagyobb tért kezdett foglalni abban a mértékben mutatkozott annak a szükségessége, hogy az Al-Dunán a hajózás akadályok eltávolíttassanak.

A bécsi kormány, illetve az udvari haditanács e század elején csakugyan meg és indította a Duna-terep és viszonyainak felvételét s 1815-ben bocsátották ki a dunai mappációra az első utasítást. 1818-ban a magyar helytartótanács az országos építési főigazgató feladatává tette a Duna felmérésének végrehajtását. Eleinte Huszar Mátyás, igazgató mérnök vezette a munkálatokat, míg utóbb, 1820-ban, Várhelyi Pálra bízattak azok. Ez időtől kezdve kezdett haladni az óriási mű. A nagy-észű, tetre vágyó s fáradhatatlan Várhelyi páratlan buzgósággal látott nagy földadata megoldásához, a mely, mikor Széchenyi István, a „legnagyobb magyar“ is melléje állt, egész lelkével s erejével — csakugyan teljes eredményűnek is ígérkezett. Várhelyi volt az első, a ki az al-dunai hajózási akadályokat nemcsak kikutatta, hanem azokról gondos felvételeket is készített, a melyek maradványok becsü művei a hidrotechnikának, E felvételek, e mérések képezik tulajdonképen alapját a legújabb időkben végzett al-dunai munkálatoknak is.

Tekintve a Vaskaput alkotó sziklapad s sziklaszirtek nagy kiterjedését, a melyek alacsony vizálláskor teljesen lehetlenné tették a hajózást s a melyek eltávolítására, azaz egy nyílt hajóút lemélyítésére gondolni sem lehetett, Várhelyi egy zsilipes csatornát tervezett a zuhatagok megkerülésére. Az összes munkálatok költségeit Várhelyi 1 millió 320 ezer forintra tette, külön számítván 50 ezer forintot a Moldova és a román határ közti ut megjavítására. Tervezeteit Várhelyi fölterjesztette aztán Széchenyi István gróf királyi biztoshoz, aki azokat felküldte a nádorhoz, illetve a helytartótanácsához. Az 1835. évben Várhelyi már nagyban dolgozott az Al-Dunán, ama hatalmas ut építésén, a melyet ma Széchenyi utnak nevezünk, de csak 1837-ben lehetett azt befejezni, a mikor végre át is adták a rendeltetésének, Ezzel Széchenyi az al-dunai közlekedés javítására irányuló törekvéseinek a kisebbik részét megvalósította: a nagyobbik, a hajózási akadályok eltávolítása azonban, már csak a legújabb időben nyerhetett megoldást, 1846-ban meghalt Várhelyi s elhunytával megint évtizedekre visszaestek a szépen megindult munkálatok. Széchenyi maga előre látta ezt, s mikor Várhelyi halálát a tudtára adták, szomorúan s — lemondással mondta: „Várhelyi meghalt, jó éjt Vaskapu.“

(Folyt. köv.)

Kiss Albert beszámolója.

Az „Egyetértés“ 261. számából vesszük át erre vonatkozólag a következő tudósítást:

Székelyhid, szept. 20.

A székelyhidi választókerület régi szeretett képviselője, Kiss Albert ma délután tartotta meg Székelyhid város piacán beszámolóját. Régen nem látott Székelyhid ilyen impozáns ünnepét és ekkora igaz lelkesedést. A bevonulás igen szép volt s példás rendben történt.

Szeretett képviselőnk nagy kísérettel Mihályfalváról indult s utközben csatlakoztak hozzá Ér-Semlyén, Ér-Selind és Bagamér választói. A többi községek küldöttei a székelyhidi határban levő Becsali-nál adtak

egymásnak találkat s itt vártak a székelyhidi bandériummal a fogadó bizottsággal együtt a képviselőre.

Kiss Albert Lovass Sándor fogatán érkezett leszállván, a székelyhidi járás nevében Székely Gyula pártjegyző üdvözölte, meleg szeretettel köszöntvén s meghíván [Székelyhid városába. Majd fehérruhás leánykák virágcsokrot nyújtottak át neki.

Kiss Albert rövid, de nagyhatású köszönő beszéde után utnak indult a menet.

Elöl 48 tagu lovas bandérium, utána Kiss Albert kocsija ment, a melyet a fogatok követtek.

A városba érve minden kapuban, minden ablakban lelkesen örvendező, élénken éljenző női közönség mutatta az igazi közhangulatot.

A férfiak erős tábora a nagy piacon foglalt állást s kitartóan várakozott a beszédre.

Itt képviselőnk dr. Babos János ügyvéd vendégszerető házába szállt, a míg a választó polgárság bevonult.

Négy óraker kezdődött a beszámoló. Dr. Babos János elnök szépen átgondolt beszédben megnyitván az ünnepélyt, felszólította Kiss Albertet beszámolójának megtartására.

Kiss Albert fellépvén az emelvényre, a tőle megszokott higgadsággal és mélységgel adta elő az országgyűlés lefolyását, az alkotott törvényeket s a folytatott küzdelmeket, különösbbe kiterjeszkedvén azon törvények fejtegetésére, a melyeknek tárgyalása közben elfoglalt álláspontja félreértésekre adott vagy adhatott alkalmat. Ilyenekül különösen a tanítói fizetések rendezéséről szóló törvényt és az egyházipolitikai törvényeket tüntette föl s a hallgatóság állandó figyelme, gyakori helyeslése közt indokolta eljárását.

És itt fel kell említenem egy sajnálatos és azokra nézve, a kik rendezték, jellemző dolgot. Az u. n. Fáy-párt, a melynek vezetője Noszlopy Gyula orsz. képviselő, a beszámoló beszéd megtartására kijelölt helylyel szemben

örökre itt maradt volna, ha magának nem lett volna egy saját kis házikója.

Oly elég-deit és vidám volt, semmi sem hiányzott neki, de annak nagyon örült volna, ha Theodor megtenne neki azt a szíveséget, hogy Hanna néni legfiatalabb unokahugát két kis gyermekével együtt egy par napra ide meghívna; olyan kellemesen töltenék az időt együtt — és a jó Margit, így hívják a hűgá, kinek nem volt valami könnyű az élet, bizonyosan nagyon örülne, ha gyermekivel együtt egy pár napot e nyugodt, csöndes házban tölthetne.

— Kedves barátom, legyen mértékletes az ivásban és őrizkedjék minden fölvilágosítástól, különben egy napon a legszebb gutaütést kapja, — oit mondta az őrnagnak karlsbadi orvosa, és e pillanatban nem sok hja volt, hogy a guta meg nem ütötte. A legnagyobb erőmegfeszítéssel uralkodott magán mert a jó néni nem volt szabad megharagítani, ki úgy látszik, sokkal nagyobb értékű vagyonnal rendelkezik, mint azt valaha remélni is merte, s ki megfoghatatlan módon még mindig nem tett végrendeletet. Így beleegyezését adta s szobájába ment a meghívást tudani, amelyre beleegyző válasz táviratilag jött meg.

Huszonnégy óra mulva Margit megérkezett a két gyerekkel: a nagyobbik két éves, a kisebbik tizenhat hetes volt.

Örömtől ragyogó arccal borult Margit Eulália karjai közé: Ez igazán kedves töle-

tek, hogy minket meghívtatok; képzeld csak, még meglepetés is lesz számotokra, de még ne említsd férjed előtt; az en Ferim megpróbálja, hogy nem kaphatna-e egy pár napi szabadságot s akkor, ha mindnyájan együtt lehetnénk, oly kellemes, vidám napokat tölthetnénk e csöndes házban!

E percztől kezdve a csöndes házban nagy szaladgálás és lármá volt. Örökösen keresték a pólyakötőt, a czuczlit és meleg fürdővizért kiabáltak.

Az őrnagnak majd nem ég felé meredt a haja. Dolgozó szobájában állott a gyermek-kocsi és a kertben éppen az ő ablaka alatt a bokrokon gyerekruhákat leagett a szél.

De különös, hogy míg ő a megjósolt gutaütéstől félt, addig vendégei oly vidámak voltak, a milyenek csak lehettek; Hanna néni és Margit nem győztek eléggé dicsérni e szép csöndes házat.

Az ég kegyelmes és gondoskodik róla, hogy az ember szenvedéseinek vége legyen. Hamarabb, mintsem már remélték, Margit elutazott gyermekeivel és Hanna néni is egy este bepakolt a bőröndbe, mivel hirtelen ellenállhatatlan honvágy szállta meg a saját négyfala után.

Három nap óta az őrnagy és felesége ismét egyedül voltak, s a béke és nyugalom, mely a házban uralkodott, kedélyüket is lecsillapította s az elmúlt napokat vidám oldalkuról tekintették.

Ismét együtt ültek a teaasztal előtt, mint

az első estén Beköszöntött az ősz, hűvös szel fujt, de a szobában kellemes meleget terjesztett a kályha, és a barátságosan időt elfeledtette az emberrel.

Most kinyílt az ajtó s a cseléd egy levelet nyújtott át az őrnagnak. Kíváncsian bontotta föl a borítékot és olvasni kezdett, de arc kifejezése mindinkább elkomorodott s végre egy dühös káromkodással az asztalra dobta a levelet.

— De Andor, szólt felesége szemrehányó hangon, itt e csöndes lakásunkban így káromkodni!

Férje dühösen az asztalra csapott öklével: Az ördög vigye el ezt a csöndes házat, mely már valóságos vendéglővé lesz! Azt írja Bella cousineom, hogy Hanna néni oly sokat beszélt neki a mi csöndes házunkról, hogy eg a kíváncsiságtól, hogy azt megismerhesse. — Kéri, engedjük meg, hogy meglátogathasson bennünket s annál inkább reméli az igenlő választ, mert Eliz néniel remél találkozni nálunk, ki leányaival együtt szintén készül bennünket meglátogatni.

— De annyit mondom, folytatta az őrnagy emelt hangon, hogy még ma fölmondom ezt a lakást és másikat keresek, földszinten vagy emeleten, az nekem mindegy. Akármilyen lakással megelégszem, de Isten irlgalmazzon annak, aki így fog valaha hozzám szólni: valami különös jót ajánlok önnek, — egy csöndes házat!

levő nagyvendéglőből kivonulva ellentünetesen erőlködött.

A józan közönség gunymosolylyal fogadta erőlködésüket s úgy ezt, mint azt az eljárásukat, hogy még országosan szeretett és tisztelt vezérünk Kossuth Ferencz nevének és működésének említésekor sem atallották vele szemben a Fáy András nevét kiabálni, méltán elítélte.

Mikor azonban Kiss Albert szemükre lobbantotta a multjokkal meg nem egyeztethető ezen eljárásukat, akkor elhallgattak s visszahúzódtak a nagy vendéglőbe, úgy, hogy azonnal nem voltak láthatók.

Ezt az incidenset ezerszeresen jóvá tette a választókerület túlnyomó többségének érett magaviselete, komoly józansága s szeretett képviselők melletti megnyilatkozott lelkesedése.

Kiss Albert beszámolóját befejezvé, Torma Karoly ér-köbölküti ev. jef. lelkész a szívekig ható igazság feyverével utasította vissza a Fay-párt mostani viselkedését. Majd hálás köszönetünket tolmácsolta Kiss Albertnek 18. éven át tanusított tántorithatlan elvhüségéért, szakadatlan munkásságáért, a választó polgárokát pedig felszólította, hogy a szervező közgyűlés megtartása végett a székelyhidi fürdőház nagytermébe gyuljenek össze.

A közgyűlést azonban Isten szabad ege alatt tartottuk meg. Az összes választások egyhangulag ejtettek meg. Tiszletbeli elnök lett: Ujváry Odón, b.-diószegi földbírtokos, elnök: dr. Babos János székelyhidi ügyvéd, al-elnök: Lovass Sándor, köri elnökök: Várady Soma, Lovass István, Papp Gusztáv, jegyző Pozsgay Károly és Vaday Ignác, pénztárnok: Székely Gyula Ezután megválasztottak községenként az int. bizottság és a nagy választmány tagjai.

A pártszervezés akként befejeztetvén, következett a nap legfontosabb eseménye, a képviselőjelölés.

A pártközgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel képviselőjelöltnek Kiss Albertet kiáltotta ki.

A Babos János elnöklete alatt egy küldött ség meghívta a közgyűlésbe Kiss Albertet, a ki ott megjelenvén, a választók lelkes éljenzése közben kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja, s azt a zászlót, melyet 18 évvel ezelőtt kezébe vett s a melyre hazánk függetlenségének és igazi boldogságának elvei vannak felírva, igyeke ni fog diadalra vinni.

Ezzel a közgyűlés berekesztetvén, a közönség a lepszebb rendben szetoszlott.

Ujdonságok.

* **Kik tisztelegnek Schlauch biboros előtt?** Némelyik laptársunk ugyanesak veri a nagy dobát a Schlauch biboros ünnepeztetése érdekében s egész légióját sorolja föl a tisztelgésre jelentkezetteknek. Hogy ez a letánia mennyire nem felel meg a valóságnak ki tetszik az alábbi sorokból, melyeket ma délelőtt kaptunk. Hozzá tesszük, hogy nekünk még más testületről is van tudomásunk, a mely nem óhajt tisztelegni s mégis ott a van a jelentkezettek között felsorolva. Ime a levél: A »Debreczen« tekintetes szerkesztőségének. Helyben.

A »Reggeli Ujság« mai számában, a 4-ik lapon közölt cikkben ama küldötségek között, a melyek magukat Schlauch biboros fogadásánál leendő részvételre bejelentették,

a kir. ítélőtábla és a kir. tszék is fel van sorolva. Minthogy ez a közlés tévedésen alapul, a mennyiben a jelzett czélből sem a kir. tábla, sem a kir. törvényszék nem jelentkezett, s nem is jelentkezhetik: Felkérem a tek. szerkesztőséget, hogy a R. Ujság eme cikkének esetleges átvétele esetén a kir. táblát és törvényszéket kihagyni sziveskedjék.

Debreczen, 1896. szeptember 23.

A kir. tábla elnökének megbízásából.

Olchváry s. k.

h. elnöki titkár.

* **Személyi hir.** Pálffy János II. ker. rendőrbiztos két heti szabadság után ma hivatalát ismét elfoglalta.

* **Egyházmegyei közgyűlés.** A szatmári ev. ref. egyházmegye közgyűlése. A szatmári ev. ref. egyházmegye f. hó 14-én tartotta meg szokásos őszi közgyűlést. A tagok igen nagy számban vettek részt a közgyűlésen ígtattatott be hivatalába az új esperes Biki Károly györgyteleki lelkész. A gyűlés délelőtt 9 órakor vette kezdetét énekkel és imával melyet Beczkes József tanácsbíró mondott nagy hatással. Az ima végeztével I. s. a. k. Dezső. egyházmegyei gondnok terjesztette a közgyűlés elé a hitközségek szavazatainak eredményét az esperesválasztásra vonatkozólag melyből kitűnt hogy a beadott 69 szavazat közül 51 esett Biki Károlyra s öt miután megnyerte az abszolút többséget a szatmári egyházmegye törvényesen megválasztott esperesének jelenti ki, mit a közgyűlés zajos éljenzéssel vett tudomásul. Az éljenzés csilapultával az új esperes kezdett szólni; — megköszönvén a személyébe vetett bizalmat, vallást tett az ő hitéről, melynek megszerzésére buzdította a lelkészársáit olvan talizmannak tüntetvén azt fel, melynek birtokában lehet nyugodt és boldog nemesak az egyén, hanem a társadalom is, melynek hatalma egyedül képes arra, hogy ev. ref. anyaszentegyházunkat a haladás és felvirágzás útjain mind előbbre vigye. Az új esperes beköszöntője után a szatmári tanári kar üdvözlő irata olvastatott fel, melyben meleg üdvözlése foglaltatott a tanári testületnek. A 33 pontból álló tárgysorozat letárgyalása után a közgyűlés az elnök eltelésével véget ért.

* **Hir a főiskolából.** A debreczeni főiskola jogakademiája hallgatói között is megindult a mozgalom, hogy kit válasznak a jogász segélyző egyesület elnökéül. A bizalom legnagyobb mértékben Davidovics joghallgató mellett nyilvánul.

* **Beiratkozások a babaképzőbe.** A babaképző városunkban a jövő hónapban megnyílik. A tanfolyamra felvételért folyamodni lehet október 1-ig. — A kervényekhez, — melyeket az igazgatósághoz kell czimezni, és benyújtani szükséges mellékletek: keresztlevel, orvosi bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, s azok részéről, akik ösztöndíjat akarnak nyerni. ezeken kívül még szegénységi bizonyítvány is.

* **Kutba fult gyermek.** Fűzesgyarmatról írja tádosítónk hogy e hó 20-án egy Gyámi Eszter nevű 9 éves leány a kut vizben megfűadt. Ugyanis egy korsóval vizet akart meríteni és fekapaszkodott a kut kavájára, de elcsuszván belebukott. Egy arramenő ember látta; — a mint a leány beleesett és rögtön odasietet, de mire kihuzták a leányt már meghelt.

* **A debreczeni jótékony nőegyesület** 1896 szept. hó 27 n. d. u. 3 órakor az árva-ház üléstermében vájasztmányi gyűlést tart melynek tárgyai: 1. Segélyezések. 2. Folyó ügyek.

* **Távollevő és ismeretlen hadkötelesek.** A honvédelmi miniszter hosszabb körrendeletet intézett s hatóságokhoz a sorozástól távol maradó álltáskötelesek, valamint teljesen ismeretlenek ügyében. Mint a körren-

delet mondja, a sorozástól távol maradók száma évenként 30—33 ezer főre, az ismeretlenek száma pedig 20—24 ezer főre terjed. Ily körülmények között a honvédelmi miniszter indítatva érzi magát oly intézkedések megtételére, hogy a hadkötelezettség alól magokat kivonó egyének lehetőleg mind a sorozó bizottságok elé állítsanak. — Saját kebeléből miniszteri biztosokat küld ki, hogy az ügyet vizsgálat tárgyává tegyék s e végből a katonaiüggyel foglalkozó tisztviselőket utbaigazítással ellássák. A miniszter felhívja és utasítja a törvényhatóságokat, hogy a sorozó járási tisztviselőket haladéktalanul utasítsák oda, miszerint a távollevő és teljesen ismeretlenek kinyomozását — az eddignél nagyobb erélyvel és buzgalommal folytassák.

* **Megölte a gyermekét.** Egy szivtelen, brutális atya rémtetteről értesítenek bennünket. Ugyanis Kovács Sándor a garai gazdaságban alkalmazott béres megbizta 11 éves Imre nevű fiát, hogy addig, míg elutazik, őrizze a tengerit. Azonban a kis fiu gyermekmódról hagyta a tengerit és elment a szomszédhoz segíteni. Kovács Sándor nemsokára visszatért és fiának e tette felett annyira dühbe jött, hogy ököllel addig ütötte a szegény gyermeket, míg az felholtan, véresen el nem terült a földön. Sőt még akkor sem nyugodott a vadállatias atya, hanem lábával az alig lihegő gyermek oldalát is taposta. A gyermek a brutálisok következtében rövid idő múlva kilehelte lelkét. Csak ekkor borzadt vissza Kovács Sándor, a mikor hidegen, mozdulatlanul ott feküdt előtte fia. Remületében nem tudván mit csinálni, megszökött. A csendőrség nyomozza a gyilkos apát.

* **Szavazás a főgonduokra.** Debreczen sz. kir. város ev. ref. egyházának presbitériuma holnapután vasárnap e hó 27-én d. e. órakor közgyűlést tart, melynek fő tárgya Vályi János halálával megüresedett egyházkerületi főgondnoki méltóság jövendő betöltőjére beadandó szavazat fogja képezni. Előre is felhívjuk a renkívül nagy fontosságú gyűlésre t. olvasóink figyelmét.

* **Borzalmas halál.** Konyár mellett egyik pusztán, mint jelentik — tegnap reggelre borzalmas látvány tanui voltak a puszták lakói. Egy itató kútnál fekvő gödörben teljesen megszenesedetten találtak egy női hullát s bár a vizsgálat még nem történt meg; de a körülményekből határozottan az tűnik ki, hogy az illető nő, kinek társadalmi állását, és életkorát lehetetlenség megállapítani — petróleummal vetett végett életének, még pedig úgy, hogy ruháját azzal öntötte le s ekkor már természetesen elég volt egyetlen szál gyufa, hogy megváljék attól az élettől, mely hogy miért nem tetszett neki, talán örökre titok fog maradni.

* **A színházi megnyitó előadás szinlapja** Szombaton, 1896. szept. 26-án: fényes kiállítás, új díszletek és jelmezekkel — először **1000 év.** Látványos történeti színmű dalokkal, tánczcal 3 szakaszban 10 képpel 4 változással. A budapesti népszínház megbízásából írta és zenéjét szerzette: Verő György. Személyek:

1. kép: A honfoglalás. (906.) Árpád Komjáthy János. Álmos Szilágyi Vilmos. Deér, a Jenő törzsből Vidor Dezső. Borz a Tarján törzsből Benedek Gyula. Katang, Deér fegyverese Sziklay Miklós. Kőrő, Borz fegyverese Nyitray Sándor. Egy magyar igriz Békeffy Gyula. Uprauda szláv vajda Bartha István. Beglenicza a felesége Komjáthy Teréz. Anicza, Uprauda unokája Halmi Margit.

2. kép: A hittérítés és Szilván királylya koronázata. Színhely: a tordai hasadék (Erdély.) István magyar király Komjáthy János Upor Sándor, székely rhabonban Bartha J. Csilla, a leánya Komjáthy T. Öcső, Borz fia, pögnny magyar Benedek Gy. Peter, Deér fia, királyi ispán Vidor D. Kőrő, a Borz vitéze Sziklay M. Egy székely órálló Fancsi Tamás.

3. kép: A tatarjárás és uj-
jászületés. IV. Béla, magyar király
Komjáthy János. Borz Andorás főur Benedek
Gy. Deér Imre, főispán Vidor D. Katalin, Da-
csó özvegye F. Csigaházy V. Etel, Örzi, a
leánya Kaposy Józsa. Kóró Borz várnagya
Katáng, Deér hadnagy Sziklay M.

4. kép: Mátyás, az igazság-
gós. 1465. Hollós Mátyás, magyar király
Komjáthy János. Deér Máté kir. fővadászmes-
ter Vidor D. Borz Tamás, főur Benedek Gy.
Mátyó, udvari bolond Follinus Aurél. Katáng
kir. pinczér Sziklai M. Kóró, Borz hajduja
Nyitray S. Ambrus, Borz jobbágya Szilágyi V.
Márta, a felesége B. Némethy J. Juczi a leá-
nyuk Kaposy J. Egy jobbágy Püspöky Imre.
Egy asszony Kovács Fanny.

5. Kép: A mohácsi vész (1526) és
Budavár megvétele 1686-ban. Szin-
hely: a Tetye mulatóhely Pécs mellett. Borz
Bálint Benedek Gyula. Deér Pető Vidor D.
Egerágy S. Békési Gy. Peterdy D. Rubos
Árpád. Herendy J. Vágó István. Kozary G.
Desi K. Alfréd a pécsi egyetem nemes tanuló
Katáng, alamizsnás diák Sziklay M. Vicza,
korcsáros leánya Szabó Irma. Pál remete
Bartha I.

6. kép: A Rákóczy induló 1704
II-ik Rákóczy Ferenc Komjáthy J. Vicomte
de Fierville Békési Gy. Bárány Andrassy Szabó
Samu. Deér Simon Vidor D. Katáng, tizedes
Sziklay M. Weicher Joh. Follinus. Kola Janó
Beczkóy József. Rostop Ivan Vágó István.
Cserge János Rubos, kuruczok. Patkó Mátyás
Szilágyi. Tajkos Balázs Nagy Imre kuruczok.
Czinka Ferenc, cigányprimás Püspöky. —
Panna a leánya Káljai Lúiz. Borz Mihály la-
banecz főtrázsamster Benedek Gy. Kóró la-
banecz kém Nyitray S. Egy labanecz Ungváry
Vilmos.

7. kép: Világos és Eljen a
spirály. Történik a szőnyi sáncokon.
Magyarország nemtője — Némethy J. Borz
Ödön Deér Jenő honvéd őrnagyok Benedek G!
Vidor Dezső. Karancsi József pap, honved
hadnagy Szilágyi Szőnyi Ilona Molnár Rózsika
Kóró Nyitray S. Katáng Sziklay M. honved
kaplárók Schwarz Jokli közhonvéd Follinus A
Sombay Gyula menekülő honv. főtiszt Bartha.

8. kép: A munka. (1895) 9. kép: Az
ünnepek. 10. kép: Apothezis. Borz Ödön föld-
birtokos Benedek Gy. Aladár, az unokája Ru-
bos A. Deér öné földbirtokos Vidor D. Klára
Szabó I. Annus Szent Anna unokái. Karan-
csi J. apátplebános Szilágyi. Fekete (Schwarz)
J. kereskedő Follinus A. Márkó M. gépgyár
igazgató Desi K. Kérő, Borz huszárya Nyitray S.
Kádár M. Bartha. Gága Kati Locserekne Gza
mezei munkások. Takács Ambrus Püspöky.
Gáspár Márton Nagy Kálmán. Kivándorlási
ügynök Vágó. Csenedörök Ungvári. Gáncsi.

Az új díszleteket a népszínház mintái
után festették Beczkóy József és Ko-
vács János. Az új jelmezek id. Püspö-
kóy Imre főruhátáros felügyelete alatt
készültek.

Kezdeté 7 vége 10 órakor. Műsor: Va-
sárnap, hetfőn, kedden, szerdán általános
bérletszűnetben 1000 év. Csütörtökön, okt.
1-én Ottthon, Sudermann világhírű tár-
sadalmi színműve. Komjáthy János
igazgató.

* **Árvák és özvegyek ügye** A múlt év
szeptember havában a belügyminiszter elren-
delte, hogy az állam vagy egyéb közpénztárból
segélyezettek életbenlétének az özvegyek özve-
gyi minőségének és az árvák állapotának nyug-
tákon való igazolása a polgármester köteles-
sége. A miniszter a több oldalról jött keresnek
edgedve, most kijelenti, hogy a polgármester
az igazolás kötelezettsége alól fölmenthető
illetve az igazolást alantias közege is gyako-
rohatja, ha az illető közeg az ez irányban
való működését az adóhivatalnál elézőleg be-
jelenti.

* **Halálozás.** Vettük és részvétellel közöl-
jük a következő gyászjelentést: A legmelyebb
fájdalommal tudjuk felejtethelen kis fiunk,
testvérünk, unokánk és kis hugunk Olgá-
na k f, évi szeptember hó 23-án, d, u. 4
órákor, 2 éves korában rövid szenvedés

után történt csendes elhunytát. — Kedves ha-
lottunk hült tetemei folyó hó 25-én dél-
e. 11 órakor fognek Domb-utczá 108. számú
háztól, a róm. kath. vallás szertartása szerint
a Szent-Anna utczai sirkertbe örök nyugal-
lomra tétetni. Mely végtisztességtelre roko-
nainkat, ömerőseinket bánatos szívvvel meg-
hívjuk. — Debreczen, 1896 szeptember 24.
Bánatos szülei: Sz. Nagy Imre és neje Vertán
Margit gyermekeik Imre és Mariska; Nagy-
szülők; özv. Sz. Nagy Károlyné és özv. Vertán
Károlyné; Nagynénjei: Vertán Anna és
Schmitt Józsefné szül. Sz. Nagy Ilona; Nagy-
bátyjai; Sz. Nagy Károly, Sz. Nagy Lajos, és
Sz. Nagy Kálmán; számos közeli és távoli
rokonok nevében is. Bekeré angya a örökjőn
hamvai felett! A temetést Dankó M. tem.
intézete rendezi.

* **Meghalni jött Debreczenbe,** Cs a-
n a k Mihály ácssegéd azon jelentéssel ment
ma reggel a központra, hogy Horváth
József budapesti ácsmsster fatelepén, a hol ő
is dolgozik a várud-utczai sorompó mellett az
ott, mint éjeli őrk alkalmazott volt Szabó
János zentai illetőségű, 51 éves, róm. kath.
férfi, a kinek még az este semmi baja sem
volt, most már halott. Ujházi Károly ker.
orvos jelentése folytán gutaütés volt a halál
okozója s mivel az illetőnek senki hozzátar-
tozója nincs Debreczenben — a közkórházba
szállították be.

* **Gyajtogatás bosszúból.** Czéczkéről
újja levelezőnk: Sok embernek, ki szeret a
tilosban járnai, már regen nem tetszik Olp
Párisi János, Czéczke községe csőszének
viselkedése, a ki sehogysem akar engedni a
törvény betűjéből és pontosan betartja a red-
det. Ezért egy ideig ismeretlen egyén most
hosszút állott rajta és f. hó 20-án felgyuj-
totta istállóját. A tűz este 7 és fél órakor
keletkezett. Az épületet nem lehetett meg-
menteni. A csendőrség nyomozza a tettest.

Táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 25. A Debr. er. táv.
Tegnap délután több óráig tartó minisztanács
volt, mely hír szerint a feloszlatás kérdésével
foglalkozott.

Páris köszönete — Budapestnek.

Budapest, szept. 25. A Debr. ered. táv.
A párisi község tanács meglehangu kö-
szönd levelet küldött Gerlóczy polgár-
mesterhez, — melyben köszönetet
mond a magyar főváros-
nak a párisi község tanács tagjainak itt
történt legutóbbi szives fogadásáért.

Az interparlamentáris konfe- renczia záróülése.

Budapest, szept. 24. A Debr. ered. táv.)
Az interparlamentáris konferenczia ma tartotta
záróülését, melyen Barnaert me-
leg megköszönte a magyarok
vendégszeretét. Széll Kálmán
a magyar csoport nevében felelt
a köszönetre lelkesen. Rahausen
holiand képviselő felszólalása után befejezték
a tanácskozást és Szilágyi Dezső be-
rekesztette a konferenciát. Délben banket
volt s a képviselők ma délután 4 órakor el-
utaztak a Vaskapuzhoz.

A Ház feloszlatása és a nemzeti párt.

Budapest, szept. 25. (A Debr. ered. táv.)
A nemzeti párt tegnapi értekezletén szóba
került a Bánffy báró tapogatódzása a
feloszlatás kérdésében. — Nyilvános meg-
beszélés nem történt, de elhatározták, hogy
a választásra készülni fognak, Horváth sz. k y
pedig megbízták, hogy a feloszlatás idejére
nézve interpellálja meg a kormányt.

A nemzeti párt értekezlete.

Budapest, szept. 25. (A Debr. ered. táv.)
Minisztertanácsal egyidejűleg a nemzeti pár-
tis tartott értekezletet, melyen Apponyi
Albert grótot a párt vezérért legutóbbi maga-
tartásáért, különösen pedig ipolysághi beszé-
déért tüntető ová cz i ó k b a n részesítette
A pártban nagy izgatottságot keltett a Szent-
iványi Kálmán kilépésének és a kormánypárt-
ba való belépésének az elnök által történt
bejelentését. Nagy vita támadt felette, míg
végre Apponyi gr. indítványára egyszerűen
tudomásul vették.

Ábrányi Kornél ügye a nemzeti pártban.

Budapest, szept. 25. A «Debr.» ered. táv.
A nemzeti párt tegnapi értekezletén Ivánkja
Ószkár hevesen megtámadta Ábrányi
Kornélt dedesi beszámolójáért,
aki a pártban maradvá támadja a pártot és
elvéit. Parhatározattal kívánja kimondani, hogy
Ábrányi vagy korrigálja ki beszé-
dének értelmét, vagy lépjen ki a
pártból. Hock János ezt nem kívánja
ugyan, de azt szükségesnek látja, hogy a
pártban a kérdéstről támadt vitát a saját útján
nyilvánosságra hozzák, amely azután Ábrányit
szonyára kilépésre fogja bírni. Ezt elfogadtak

A czár párisi utazása.

Budapest, szept. 25. A Debr. ered. táv.
Párisból jelentik Faure elnök egy-
njságirónak kijelentette, hogy a czár lát-
ogatása Bécsben udvari as-
ság Angliában rokonság kifolyása
volt, de Parisban politikai
esemény, mert mint szövetség-
es érkezék oda.

A vármegyei közgyűlés tárgyai.

Debreczen, szept. 25.

Mint már szerdai lapunkban jelentettük,
Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága Deb-
reczenben 1896. évi szeptember 29-ik napján
délelőtt 9 órakor tartja őszi rendes közgyűlését.
A közgyűlésnek immár kibocsátott tárgysoro-
zatából közöljük a következő érdekesebb
pontokat:

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur
a vagyontalan betegek gyógyításából eredő
költségek viselése tárgyában kiadott körrende-
letre vonatkozólag, annak hatályon kívül he-
lyezése iránt tett felterjesztésre tagadó vá-
laszt ad.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur-
nak 26126/III számú határozata a H.-Böször-
mény városi takarékpénztár alaptőkéjével el-
sikkasztott összeg megtérítése ügyében.

Ugyanannak 49133. számú leirata, a
melylyel a törvényhatósági bizottsági közgyű-
lésnek abbeli határozata, hogy a vármegyei
tisztviselői nyugdíjintézet tagjai javára a folyó
millennáris év nyugdíjazásnál 3 évnek számít-
tassék, — jóváhagyott.

Ugyanannak H.-Böszörmény város szer-
vezési szabályrendelete ügyében hozott, a
város fellebbezésének helyadó határozata.

A vármegye 1897. évi költségeloirányzata.
A közigb. az ezredéves országos ünnep-
ségek során végbement hódoló diszfelvonulás-
ban részt veit vármegyei bandarium szervezése
folytán felmerült költségek tedezéséről elszá-
moló jelentést tesz.

A vármegye közigazgatási bizottsága, a
folyó év első felére vonatkozó évközi jelenté-
sének egy példányát megküldi.

Kör. tanácsos alispán ur jelentése a
korcsmák, sörházak és pálinka mérésekről
szóló, felsőbb megerősítést nyert 78/1896. kgy.
számú vármegyei szabályrendelet életbelépte-
tése iránt tett intézkedéseiről.

Ugyanannak, az 1886 évi XXIII. t. cz
12 §-a alapján tett bejelentése arról, hogy h.

A pécsi adó ügyből kifolyólag Ferenczy Elek b. úrvárosi főszolgabíró ellen a nagymélt. Belügyminiszter által elrendelt s lefolytatott fegyelmi ügy dorgáló határozattal befejezést nyert.

Ugyanannak jelentése a H. Böszörmény, H. Nánás városok és H. Dorog község által a debreczen-h. nánási h. é. vasút építési céljaira a magyar jelzalog hitel banktól felvett kölcsön összegétől a törvényhatóság utalpjára terhére átvállalt 200,000 forint elküldése ez ö-szegegről külön fizető könyvecské kiállítására iránt tett intézkedéséről.

Ugyanez, H. V. Pécs községnek f. évi május 31-én 30. sz. alatt hozott azon határozatát, a melyben bejelentetve az, hogy a község tulajdonához tartozó, közforgalmúvá átvezetett regále kártalanítási kötvény a község által már beváltott s felhasználtot, kéri a község, hogy a törvényhatósági bizottság ez ügyben hozott, a regále kötvények értékének felhasználását betöltő 61/896 kg. számú határozatát helyezze hatályon kívül: jelentés mellett beterjeszti.

Kir. tanácsos alispán ur a f. évi július 29-ik napján H. Böszörményben elnökléte alatt megtartott általános tisztújítás ellen ifj. Kövér Pál és Toth András valamint ifj. Fazekas Gábor és társai által beadott felebberzést a vonatkozó iratokkal, jelentése kíséretében bemutatja.

Ugyanez a H. Nánás városban f. évi július hó 24-ik napján elnökléte alatt megtartott általános tisztújító közgyűlés határozatai ellen Máró Miklós h. nánási lakos által beadott felebberzést az alakuló s tisztújító gyűlés jkvével felülbíralás végett bemutatja.

Ugyanez a K. Kovacs Károly elhalálozó ávát a h. sámsóni a v. pécsi választó kerületben üresedésbe jutott választott varmegyei bizottsági tagsági hely betöltése iránt.

A varmegyei igazoló választmány jogerőre emelkedett azon határozatát, a mely szerint Paksy Károly h. böszörményi rendőrkapitány feljelentése folytan, az 1886 évi XXI. t. cz. 23. §. h. pontjának rendelkezése alapján id. Uzonvi Péter és Lada János választott törvényhatósági bizottsági tagok tagsági minősége meg emmissitett, az említett tagsági helyek betöltése iránti rendelkezés végett bemutatja, ezzel kapcsolatban:

Id. Uzonvi Péter kérelme az iránt, hogy mutassa a hiteles alakban bemutatott kir. ítélet tablát végzés szerint a büntető törvénykönyv 227 §. ba utköző hamis vád büntetnének vádjá és következményei alól felmentett, az igazoló választmánynak az ő bizottsági tagsági minőségét meg emmissitő határozata ennek figyelembe vételével tárgyalás alá vétessék.

A debreczeni első takarékpénztár, 50 éves fennállásának ünneplése alkalmából, közmívelődési célokra tett 30,000 koronás alapítványának oklevele egy eredeti példányát a varmegye közlevéltárában leendő elhelyeztetés végett átküldi.

A debreczeni Kossuth szobor bizottság közönsége által a szoboralap javára 2000 koronamennyért, Varmegyei tiszti ügyész, a tiszti segéd kezelő és szolgáló sz. mélyzet valamint ezek özvegyei s árvái nyugdíjintézetének alapszabály 5. §-át módosító pót szabályrendelet tervezetét bemutatja.

Maros Torda varmegye közönségének megkeresése azon általa megindított mozgalomnak anyagi és erkölcsi támogatása iránt, hogy az ezredesi ünnepek alkalmából f. évi június 8-án Ő Felsége előtt végbe ment hódoló díszfelvonulásban részt vett bandériumi csoportok körképes festményben megörökíttessék.

Sopronvarmegye közönsége az elhalt varmegyei tiszviselő özvegye, illetve hátramaradtjai részére kiutalni kért ugynevezett halotti negyedeknek minden levonás nélkül való kiadása iránt a nagymélt. m. kir. Belügyminiszter urhoz felterjesztett kérvényét partolas végett megküldeni, Abauj-Torna varmegye közönsége az országgyűlés képviselőházához intézett azon feliratát, amelyben kéri, hogy addig is míg a varmegyei intézmény

törvényhozásilag véglegesen rendeztznék a varmegyék dotációját megfelelőleg emeltessek fel s a közigazgatási tisztviselők helyzete javíttassék, p. riolás vegett megküldi.

(Vége köv.)

Tudomány.

Huszár Gál élete és művei.

A »Debreczen« számára írta: **D. Nagy Sándor.**

(Folytatás.)

Miudezek szerint tehát azt kell mondani s hiszem, hogy e véleményünket későbbi kutatás sem változtatja meg — hogy H. G. 1561 és 1562-ben Debreczenben volt, itt könyvek nyomtatásával mozdítja elő a reformáció ügyét, — szolgálja meg a debreczenieknek a pártfogást, melyben őt, a »kassai száműzött papot« részesítették, de lelkipásztor Debreczenben nem volt.

Hogy pontosan meddig maradt Debreczenben s miként távozott innen, adatok hiányában meg nem mondhatjuk, de annyi bizonyos, hogy 1562-őnek októberében már a dunántúli Révkomáromban találkoztunk vele. Itt kivált a csajkás vitézek fogadták, szívesen pártfogolták, de a város lakói közül is többen hívei lettek a prote-tantizmusnak az ő hatására.

Működése itt sem volt ment az üdözésektől, úgy hogy személye sem lévén biztonságban, nemsokára menekülni kényszerült. Komáromban ugyanis nagyon közel esett Oláh Miklós hatalmá s kezéhez, ki mihelyt megérkezéséről és sikeres működéséről értesült, meghagyta a város kapitányának és a csajkások kapitányának, hogy az eretnek predikátort üzzék el, vagy fogják el és börtönözzék be. Mikor pedig felhívásának semmi sikere nem lett, Ferdinándhoz fordult királyi kegyelemért 1563. jan. 17. H. elen, sőt a katonai ügyek élén álló Károly főherceget is felkérte, hogy Komáromból üzesse el.

Károly főherceg csakugyan be is avatkozott a H. G. ügyébe, 1563. elején parancsot küldvén a komáromi vár kapitányához, hogy H. G.-t azonnal elfogván, Esztergomba küldjék, vagy a komáromi vár kazamatába zárják el. De ezek a rendelet végrehajtását a csajkások kapitányára, Nagy Istvanra bízták és így elkerülve H. a börtönt; mert Nagy István az ő híve, pártfogója oda működött, hogy még a parancs végrehajtása előtt elmen-külhetett Komáromból.

Ez történt 1563. elején. Most négyezer vette kez-be a vándorbotot, de hova ment, mi volt a sorsa, pontosan nem tudjuk 1565-ig. Ekkor Nagy-Szombatban találjuk honnan ez év január 28-án Oláh Miklós érsek által kieszaközölt királyi parancs által elűzetett Ezen királyi parancsban mindenütt »Gallus«-ról van ugyan szó csak, de a parancs egyes helyei s a H. életkörülményei azt engedti következtetnünk, hogy itt Huszár Gál kell értenünk.

A most említett királyi parancs ugyanis 1565. azt állítja elsőben is »Gallus«-ról, hogy gonosz tanaiért több helyről elkergették. Mivel tudjuk, hogy H. mily sok hanyattatásnak volt kitéve eddigi pályáján, mint volt kénytelen Övárt, Kassát, Komáromot elhagyni, hogy életét az evangélium szolgálatára megmentse, következtetjük, hogy itt Huszár Gálra van ezélas.

Azt mondja tovább az említett parancs, hogy Gál 1565-ben Nagy-Szombatban papi hivatalát bitorolt. Mivel ezen idő (1565) H. G.-nak Komáromból való menekülése (1563) és komjáthii papsága közzé esik, mit közönségesen 1570-re tesznek, joggal következik, hogy az 1565-ben Nagy-Szombatban papi hivatalát bitorolt Gallus nem más, mint H. G. Ezek szerint mi elfogadjuk, hogy H. G. 1563. elején Komáromból menekülvén Nagy-Szombatba s annak vidékén működött, mig nem ezt a katolikusok megelelgelevén, 1565. elején N.-Szombatot elhagyni kényszerítették.

És ezzel oly pontjához jutottunk életének,

hol semmi bizonyost nem tudunk róla, de még bizonytalan adataink sincsenek s csak következtetésekre vagyunk utalva. 1565—1573-ig nem találkozunk vele, ekkor mint komjáthii pap lép elénk. Komjáthii papsága minden kétségen felül áll a ránk maradt bizonyosságok alapján, de hogy voltaképen mikor foglalta el ez áll-át, mindedig ki nem mutatható teljes biztossággal.

(Folyt köv.)

Julius Caesar megöletése.

— A néhai Róma egyedül hiteles szenzációs czikkje után —

(Mark Twain.)

Semmi a világon nem emeli annyira egy hírlapíró önértetét, mintha egy titokzatos, rémes gyilkosság részleteit sikerül neki körülményesen kipuhatolnia és aztán lapjában alaposan kicirkalmazza közreadni.

Pokoli örömet érez ilyenkor különösen akkor ha bizonyosan tudja hogy város czikkével »lefozi« másnap a többi lapokat.

Életem utolsó perczéig végtelenül fog gyötörni, hogy miért nem lehettem én Rómában hírlapíró akkor a mikor Caesárt meggyilkolták. Es pedig egy esti lap munkatársi óhajtottam volna lenni amely mint egyedüli a maganemében tizenkét órával előbb hozta volna az én hírlapírói mesterművem mint a többi lapok. Történt más nevezetes is annak idején Rómában, de egysé volt a mai hírlapíras tekintetében olyan kívánatos »anyag« mint az a gyilkosság.

Képzletemben beleéltem magam ebbe a nagyszerű anyagba. Körülnyargaláztam Rómát meg interviewoltam a gyilkosokat és mindent feljegyeztem egy halom »kutyanyelvre«.

Szenzációs szent Hírlapíras! Micsoda »pecsenye« lett volna ez nekem. A ciksem bokozdése tele lett volna erkölcsi igazságokkal aztán következett volna egy iszonyu vértöcsa, majd egy borzalmas titkot érintetttem volna meg, kijelentve, hogy a részleteket (amelyről még az istennek sem tudtak) a »a vizsgálat érdekében el kell hallgatnom«. Aztán száználommal emlékeztem volna meg némelyekről, másokról meg durva elítélő szavakban (akik t. i. nem előfizetői a »Rómá«-nak).

Miután azonban akkor nem éltem azzal nyugtattam meg a lelkiismeretemet, hogy leírom alább azt a tudósítást melyet a Rómában bizonyosan megírt, — ha egyáltalán létezett már akkor új-ság.

A mi közönségesen oly nyugodt Rómának tegnap a legvadabb fölhaborodásban volt egy olyan véres tragédia miatt amelyek megfőlemlik az emberiséget kétségbeejtik városunk sorsa miatt és ama törvények sorsa miatt melyeket a gyilkosok lábball tipornak. Nekünk, fájdalmasan esik most a köteleesség, hogy polgáraink egyik legtekintélyesebbjének halálhíret borzalmas meggyilkoltságát kell ujságotnunk. Egyike volt legelőkelőbb embereinknek akinek nevét mindenütt ismerték, ahol lapuoknak előfizetői vannak, Julius Caesar urról van szó a mi választott császárunkról.

A gyilkosság részleteit tudósítók aki bár sok ellentmondó szemtanuvál beszélt e következőkép adja elő — Természetesen ezutal is egy nyomorult választásról volt szó. Kilenc-tizedrésze azoknak a gyilkosoknak amelyek most városunk társadalmát izgatják mind ilyen nyomorúságos választási heccekből származtak Természetesen a rendőrség a maga gyatrasáában nem képes az ilyen herce-hurczákat megakadályozni.

»Vannak akik azt állítják hogy jöllehet Caesar ur óriási tüntetések és szavazatok dacára a neki felajánlott koronát háromszor visszautasított, határozott összeesküvés tette el láb alól. Bárhogy legyen is a dolog a gyilkosság részletei a következők;

»Együtt ült már a tanács amikor Caesar ur vig beszélgetés közben a Capitolium felé közeledett Eppen amikor a Demosthenés és Thukidides czég droguerijája előtt elhaladt-észrevette hogy március idusa nagy szeren-

cséltenség az ő számára, fele közeledik Caesar ur tréfásan szolt oda neki ;

— No öreg ur, hát ma van március idusa !

— Igen ma van Caesar ur, — felelt a jós — de még nem mulott el.

Ebben a percben Artemidorus köztörvényhatósági bizottsági tag egy lapot adott oda olvasni Caesar urnak közben Decius Brutus a közigazgatási bizottság tagja is bejelentett egy alázatos kérelmet.) Caesar ur elutasította Artemidorus urat, mondván, hogy sem az ő sem más kérvényét nem olvassa az utcán Erre belépett a Capitoliumba.

Caesar ur ebben a pillanatban Caesar ur mellé férközött és a mikor Metellus ur kegyelmet kért öcsse számára és Caesar ur elutasította őt, nyomban belémártá törét. Nyomban utána a többiek összeesküvők is rá rohantak is mindegyik egy-egy szurást ejtett Caesar uron.

A közgyűlés persze fölhaborodott, különösen, amikor a haldokló így szolt Brutus urhoz :

— Te is fiam Brutus ?

Caesar ur erre kiadta a lelkét.

A tanácsbeliek rendőrt kiáltottak, de természetesen rendőr nem volt a közelben. — Mikor a zavar lecsendesült, dr. Aeskulap tiszti főorvos megvizsgálta Caesar urat, aki hét sebből vérezett.

Az orvos csak a halált konsatálhatta.

Éjjel : A keső éjjeli órákban érte-ülünk, hogy Marcus Antonius törvényhatósági tag ur Caesar ur holtteste fölött olyan batásos beszédet mondott, hogy az egész nép halálra keresi Brutus urat es barátait.

A rendőrkapitány messzemenő intézkedéseket tett az esetleges zavarok meggátlására.

Közigazdaság.

* Elelem szállítás a honvédség részére. A c. és kir. közőhadisereg valamint a m. kir. honvédség közös élelmezési bizottsága Temesvárott, pályázatot hirdet a lugosi és páncsovai állomásokra szállítandó kenyérliszt kenyér és zab biztosítására. A pályázatok f. é. október 16-ikáig a temesvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárhoz intézendők. A hirdetmény teljes szövege a kereskedelmi és iparkamara helyiségében megtekinthetők.

* Építőanyagok szállítása a MÁV részére. A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége a következő anyagok szállítására hirdet pályázatot : 1. Kő és földmű anyagokra 2. Kályha és tüzhely alkatrészekre 3. Befalozási és vetemnyezési anyagokra 4. Kő és robbanó szerekre 5. Különféle anyagokra 6. Fanemű anyagokra. A pályázatok f. é. október 20-ikáig beadandók A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

Kőbányai sertés-piacz.

szept. 24.

Hizott sertés árak : 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 kilon felüli súlyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogram súlyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kilon felüli súlyban) 53½-54 krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg.— súlyban 54—55 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő súlyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli súlyban 53½—54 kr. Közép pkint 220—180 klg. felüli súlyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 klg felüli súlyban 51—52 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő súlyban 50—54 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 22. napján volt készletben 6212 drb. 1896. szept. hó 23-ik napján felhajtott 483 drb. 1896 szept. 23-ik napján elszállított 155 db. 1896. évi szeptember hó 24-ik napjára maradt készletben 6445 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatösdé.

szept. 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
»	77	6.95	78	7.15—7.20
»	79	7.10	80	7.10—7.15
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
»	77	7.10	78	7.15—7.20
»	79	7.25	80	7.05—7.55
Pestvidéki ó	75	—	76	—
»	77	7.05	78	7.10—7.15
»	79	7.20	80	7.25—7.25
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
»	77	7.05	78	7.10—7.15
»	79	7.10—7.25	80	7.25—7.25
Bácskai ó	75	—	76	—
»	77	7.25—7.15	78	7.20—7.25
»	79	7.10—7.30	80	7.35—7.45
Észak magy	75	—	76	—
»	77	—	78	—
»	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar	100 gram
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.20 6.25
» másodrendű	»	—	6.10 6.15
Árpa takarmánynak	»	60—62	4.10 4.40
» égetni való	»	62—64	5.20 6.00
» serfözdei	»	64—66	5.50 5.85
Zab	uj	39—41	5.45 6.—
Tengeri bánsági	uj	—	3.80 5.95
» más nemű	»	—	3.70 3.75
Repce bánsági	»	—	10.50 11.—

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította : **Kalocsa Róza.**

— (Folytatás) —

— Teszem magam ? — Én nem teszem magam, én olyan vagyok, ahogy beszélek ; és a kinek nem tetszem így, fittyet neki !

Molnárné nyilatkozata : Sándorról nem voltak tulzoktat. Feltűnést keltett a Schneider ur boltcskájában, a mennyiben nyugodt, előkelő modora által a többi fiatal emberek között nagyon előnyösen vált ki ; ezért természetesen a többi segédek nagyon morogtak ellene, de titokban ugyancsak iparkodtak ellesni egyetmást modorából, magatartásából. — Egyszerre csak záporként hullott az »alásszolgája« a Schneider ur boltjában ; nem volt több barátságatlan felegetés, — mogorva arcok, Schneider ur sürgött forgott, kezét dörzsölte és poány gyönyörűségére szolgált minden pillanatban oda szólni :

— Cserépy ur, két heringet, Cserépy ur, élesmosót, egy liter petrolumot szolgáljon ki, Cserépy ur !

Milyen élvezet volt az, hangsúlyozva ezt az ypszilon, lealázni, szolgáltatásokra alkalmazni ! Schneider ur azt képzelte magának, hogy ebben az egy ypszilonban az egész nemesség az ő keze alá kerül és bizony kimélelenül bánt el vele.

Azonban Sándornak e mellett nem volt rossz dolga ; a segédek számára berendezett padlásszobák legszebbikét kapta, és egy évi szolgálat után Sándor, a segédeknek szánt, legmagasabb fizetést kapta.

Az eddig oly sötét, rendetlen boltban is változás állott be ; Schneider ur ugyan minden újításnak ellenezésgült, kimondta, hogy ő csak egyszerű polgár akar maradni és nem akar abba az együgyű urizálásba esni ; de nem ért semmit az erőlködése. Valóban jól esett abba a szépen kitakarított boltba lépni. Eppen így járt a kis étkező szoba is ; itt meg egy tizenhat éves, derült, napsugaras teremtés sürgött forgott, és a házigazdán kívül senki sem, mert fésületlenül, vagy mosdatlan kézzel az asztalhoz ülni, az asztal is tisztán, szép fehér abrosszal volt felterítve, melyet mindenki respektált, természetesen ismét kivéve a házi-

gazdát, a ki folytonosan védte magát az újító szellem ellen, mely bevette magát négy fala közé. Ha a konyhába rontott és ráfördött a szakácsnéra :

— Micsoda ujmodi már az megint ? Két tányér ! Báró vagyok én vagy mi ? En Schneider boltos vagyok, a kinnél mindenki megeheti az etelet e g y tányérról !

Ilyenkor a szakácsné nyugodtan mondá neki :

— Mit tehetek róla, Gusztika ugy akarja.

— Ugy, a Gusztika, nahiszen, majd megmondom én neki, dühösködött Schneider, de a leánya helyett a boltossegédekre támadt mérgesen, kik a vasárnapi ebédhez olyan diszesen öltöztek fel, a milyet még edd g Schneider háznál nem tapasztaltak.

— Hát ti hogy vagytok öltözködve ? Megbolondultatok ? Uraságokat akarok én az asztalomboz ültetni ? Mire való nektek az a selem nyakkendő ? Ti csak boltos legények vagytok, semmi más, csak szegény boltos legények, parancsolom, hogy jövőre nézve tartátok szem előtt.

— Hiszen tudják ők azt jól, hogy ők csak szegény boltos legények, de mikor Gusztika mindig olyan takaros ! Aztán biz ők nem tűrik, hogy az a Cserépy mindig elhomályosítsa őket, tessék Cserépyt leszidni, ha nem tessék Schneider urnak a luxus, mert az hozta be a boltba azt az urizálást, és senki más.

Ha aztán Schneider urat elfutotta a méreg a sok újítás miatt, akkor nekiment Sándornak és mérgesen kérdezte tőle, hogy helyesnek találja-e minden fizetését ezifrátkodásra fecsérelni ; éppen nekie kellene ettől legjobban óvakodnia, kit ő mindenki felett kiűntetett, és még a többiek előtt is jó példával járnivaló, nem pedig mint egy gigerli, ugy mutogatnia magát.

(Folyt. köv.)

MUTATÓ TÁBLA

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütör (közön és szombaton este 6—7-ig.)

Nyilvános olvasóterem : Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenésnek minden szerdán.

Néplönnyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Muzem, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként, e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona“ a keresk akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák :

Délelőtt :

Hétfőn)

Csütörtökön) 11—12 óráig.

Kedden)

Szerdán) 9—11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután :

Minden hétköznap) 2—5 óráig.

Vasárnap délelőtt) 9—12 óráig

Nyílttér.

Müller-

szálloda „A MAGYAR KIRÁLYHOZ“

BUDAPESTEN.

A város központján. Ujjonnan berendezve. Villanyos világítás. A földalatti vasut végpontján. Uj tulajdonos. Kitünő szolgálat. Igen mérsékelt árak. Világítás és kiszolgálat nem számítatik.

